

Beslutningsforslag nr. B 100. Fremsat den 29. januar 1988 af Jytte Hilden (S), Jytte Andersen (S), Pernille Forchhammer (S), Graversen (S), Qvist Jørgensen (S), Sönja Mikkelsen (S), Erik B. Smith (S) og Taanquist (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om nedsættelse af forældrebetaling for børnepasning, obligatorisk søskenderabat samt forbedrede fripladsregler

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til ændring af lovgivningen vedrørende forældrebetaling for daginstitutioner m.v. Følgende elementer skal være indeholdt:

1. Fra den 1. juli 1988 indføres obligatorisk søskendemoderation, således at der højst kan opkræves fuld takst for det yngste barn og 50 pct. for de følgende.
2. Den maksimale forældrebetaling nedsættes gradvis fra 35 pct. til 25 pct. af driftsudgifterne. Nedsættelsen sker med 2½ pct. årligt og påbegyndes pr. 1. januar 1989.
3. Forbedrede regler for delvis friplads fra 1. januar 1989. Fuld friplads ydes fortsat til indkomster under 40.000 kr., men aftrapningen forlænges, således at grænsen for fuld takst hæves fra 135.000 kr. til 175.700 kr.

Desuden opfordres regeringen til at fremsætte forslag til lovgivning, der øger kommunernes tilskyndelse til at nedbringe ventelisterne, herunder ophævelse af deponeringsordningen, så kommunerne ikke straffes økonomisk for at mindske ventelisterne.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forældrebetalingen for børnepasning er i de dyreste kommuner blevet så høj, at erhvervsarbejde er ved at udvikle sig til en luksus, som kun højtlønnede »kvinder« med børn har mulighed for.

Taksterne er blevet så høje, at lavtlønnede forsørgere, og det gælder både enlige og gifte, kan opleve, at de direkte mister penge ved at have erhvervsarbejde. Tilsammen kan de høje institutionstakster, indkomstskat, nedsat boligsikring samt faglige kontingenter og transportudgifter være større end lønindtægten ved erhvervsarbejde.

Behovet for en indsats på dette område er blevet tydeliggjort af den netop offentliggjorte takstundersøgelse, som viste, at daginstitutionstaksterne i gennemsnit er steget med ca. 10 pct. fra 1987 til 1988. Den højeste årlige takst for et barn i vuggestue og et barn i børnehave er således oppe på ca. 38.000 kr. pr. år. Formålet med forslaget er at imødegå denne udvikling, som i øvrigt er i direkte modstrid med sigtet i skattereformen.

Gennemførelse af forslagets tre punkter løser ikke alle økonomiske problemer for børnefamilier. Det vil stadig koste op til 22.000 kr. årligt at få passet to børn. Der er imidlertid tale om en målrettet indsats, som fjerner de værste uanstændigheder. Det skal således understreges, at dette forslag må følges op af en bred indsats på det børnepolitiske område, f.eks. vedrørende nedbringelse af de lange ventelister. Afskaffelse af deponeringsordningens økonomiske afstraffelse af kommuner, der nedbringer ventelisterne, vil være et skridt i den rigtige retning.

Forslagets tre elementer skal ses i sammenhæng, men er samtidig udtryk for en afhjælpning af tre

principielt forskellige problemer. De tre elementer supplerer hinanden, men kan ikke erstatte hinanden.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad punkt 1

Begrundelsen for en obligatorisk søskenderabat er, at forældre med to eller flere børn i daginstitution har urimeligt høje pasningsudgifter. Den maksimale årlige takst for et barn i vuggestue og et barn i børnehave er således ca. 38.000 kr. En obligatorisk søskenderabat vil reducere denne udgift til ca. 31.000 kr. Men selv denne takst er en voldsom belastning for familier med jævne indkomster. En gennemførelse af punkt 2 vil imidlertid betyde en yderligere lettelse, som bringer den maksimale årlige takst for to børn ned på ca. 22.000 kr.

Mange kommuner – især de større, socialdemokratiske ledede – som samtidig ligger i bund takstmæssigt, har af egen drift indført søskendemoderation. Således er ca. halvdelen af børnene i dag omfattet af en form for søskendemoderation. I de dyreste kommuner, hvor det burde være mest oplagt, er søskendemoderation et ukendt begreb.

Den obligatoriske søskendemoderation skal opfattes som minimumsregler, således at den enkelte kommune frit kan indføre bedre rabatordninger.

Ad punkt 2

Formålet med den gradvise nedsættelse af forældrebetalingen til 25 pct. er at hjælpe de forældre, som er så uheldige at bo i en kommune, som prioriterer lav skat højere end et rimeligt takstniveau. Fuldt gennemført vil de maksimale takster typisk reduceres på følgende måde:

Forældrebetaling i de dyreste kommuner kr./md. 1988

	Vuggestue	Dagpleje	Børnehave	Fritidshjem
35 pct. forældrebetaling	1.963	1.524	1.200	1.208
25 pct. forældrebetaling	1.402	1.089	857	863
Takstreduktion	561	435	343	345

Kilde: Beregninger fra BUPL.

Skolefritidsordninger m.v. er i dag kendetegnet ved vidt forskellige betalingsprincipper. Det forudsættes, at disse ordninger også omfattes af 25 pct.-loftet.

Forslaget vil ikke medføre nævneværdige ændringer eller merudgifter i de kommuner, som allerede i dag – og det er heldigvis de fleste – fører en rimelig takstpolitik.

Ad punkt 3

Formålet med den forlængede aftrapning af fripladser er at bedre forholdene for familier med lave indtægter, især enlige forsørgere. Ændringen betyder, at forældrebetalingen stiger med 0,7 af fuld takst pr. 1.000 kr. i indkomststigning. Efter de gældende regler reguleres med 1 pct. pr. 1.000 kr. Ændringen medfører betydelige lettelser for alle familier med indkomster op til 175.700 kr. En del af disse familier vil samtidig få gavn af søskenderabatordningen og den nedsatte forældrebetalingsprocent. Beregningsgrundlaget for friplads forudsættes ændret fra den skattepligtige indkomst til en ny socialindkomst (personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst). På længere sigt bør grænsen for fuld friplads hæves til 60.000 kr. og grænsen for fuld betaling til 208.000 kr., dvs. op til den grænse, hvor marginals-katten for en enlig bliver 68 pct.

Den største forbedring opnås for indkomster på 135.000 kr. Den samlede effekt af punkt 2 og punkt 3 er, at den maksimale årlige pasningsudgift for en enlig forsøger, der tjener 135.000 kr. og har et barn i vuggestue, nedsættes med ca. 11.500 kr. fra ca. 23.500 kr. til ca. 12.000 kr. Har den pågældende yderligere et barn i børnehaven, vil den årlige takstreduktion på grund af søskendemoderationen blive op til ca. 22.300 kr. – fra ca. 38.000 kr. til ca. 15.700 kr. Den

forudsatte yderligere forhøjelse af grænsen for fuld friplads til 60.000 kr. og grænsen for fuld betaling til 208.000 kr. vil betyde yderligere lettelser for familier med beskedne indtægter.

De enkelte forslag er således velbegrundede hver for sig. Sammenhængen mellem dem understreges af, at hvis kun punkt 3 gennemføres, vil de i forvejen voldsomme samspilsproblemer blive forværret for enlige forsørgere med typiske lav- og mellemindkomster.

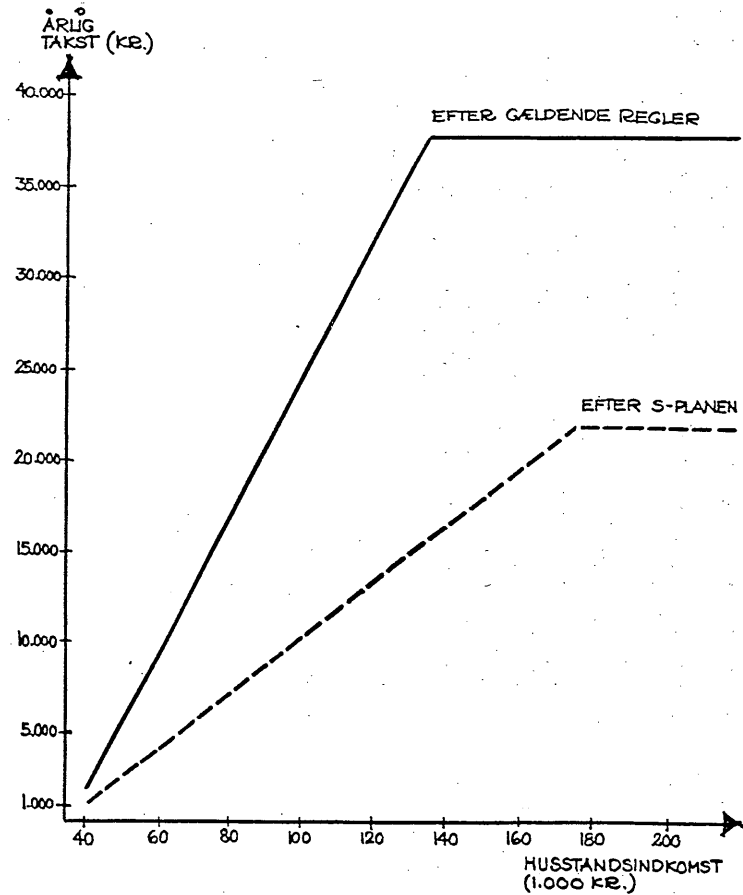
Indkomst op til 135.200 kr. beskattes gennemsnitligt med 51,6 pct. og mellem 135.200 kr. og 208.000 kr. med gennemsnitligt 57,6 pct. For 2-børnsfamilier med indkomst under ca. 135.000 kr. aftrappes boligsikringen med 11,25 pct. af merindkomsten. Er indkomsten højere, aftrappes boligsikringen med 18,7 pct. af merindkomsten.

Finansielle konsekvenser

De samlede merudgifter til den obligatoriske søskendemoderation anslås til 90 mio. kr. årligt. Fuldt gennemført vil udgiften til nedsættelse af forældrebetalingen fra 35 pct. til 25 pct. af driftsudgifterne koste ca. 400 mio. kr. årligt. Udgiften til den forbedrede fripladsordning anslås til 150 mio. kr. i 1989 faldende til ca. 110 mio. kr. i 1992, hvor 25 pct.-grænsen er fuldt gennemført. Det samlede forslag anslås til 45 mio. kr. i 1988, ca. 300 mio. kr. i 1989, stigende til ca. 600 mio. kr. i 1992.

De faktiske merudgifter finansieres af staten. Kommunerne set under ét friholdes for merudgifter gennem en generel forøgelse af de statslige tilskud. De kommuner, der i dag har de højeste takster, skal således selv finansiere en del af merudgifterne, mens de kommuner, der har lave takster, vil opnå en besparelse som følge af beslutningsforslaget.

HØJESTE ÅRLIGE BETALING FOR 1 YUGGESTUEPLADS
+ 1 BØRNEHAVEPLADS.

HØJESTE ÅRLIGE BETALING FOR 1 YUGGESTUEPLADS

